

Ozimek

Ozimek dawniej ...

Ozimek

(Königliche Hütte Malapane 1754, Hüttendorf Malapane 1762, Ozimek, Ociemek 1772, Ozimek 1784, 1859, Malapane do 1945, Ozimek po 1945)

Nazwa miejscowości pochodzi od nazwiska właściciela młyna nad rzeką Mała Panew, istniejącego w początkach XVIII wieku pomiędzy wsiami Schodnia i Krasiejów.

Początki miejscowości nierozdzielnie związane są założeniem na jego miejscu przez Fryderyka Wielkiego króla Prus, w roku 1754 Królewskiej Huty Małapanew (Königliche Hütte Malapane). Budowniczym huty i pierwszym jej zarządcą był nadleśniczy królewski Johann Georg Rhedanz (Rhedanz; zm. 1765 r.). Pierwsi mieszkańcy to robotnicy huty zakwaterowani w budynkach mieszkalnych zlokalizowanych na jej terenie.

Początek przy-hutniczej miejscowości dało jednak osiedle Hüttendorf założone w roku 1762 (1769 wg ks. P. Gołąba), nazywane przez okoliczną ludność Łazy (Laze) od nazwy miejsca w którym powstało. Rozwój osady oraz wzrost jej znaczenia wynikał przede wszystkim z pozycji huty jako jednego z ważnych ośrodków przemysłu metalowego w Europie XVIII i XIX wieku.

Zastosowanie koksu do wytopu w miejsce używanego wcześniej węgla drzewnego (1789), budowa pierwszej poza Anglią maszyny parowej (1794), projektowanie i wykonanie nowatorskich konstrukcji mostowych (1796-1827) sprawiły, że do Ozimka przybywali specjaliści i adepci sztuki hutniczej nie tylko z Prus, ale i z całego kontynentu.

Katolicy mieszkańcy należeli do parafii w Szczedrzyku. Ewangelicy od roku 1768 mieli swoją własną parafię z pastorem Richterem i kaplicą w tak zwanym zamku hutniczym.

W roku 1781 powstała pierwsza szkoła, a od 1785 rozpoczęto w niej także nauczanie zawodowe.

O zdrowie i kondycję mieszkańców dbał zatrudniony w roku 1771 chirurg Freutzel, a od roku 1781 zatrudniony w hucie lekarz Eckmann.

W roku 1787 osadę zamieszkiwało 16 rodzin robotniczych, stolarz i karczmarz, łącznie około 100 osób. Wraz z rozwojem huty szybko wzrastała ilość mieszkańców. Na początku XIX wieku ich liczba wynosiła już 133: 33 mężczyzn, 36 kobiet i 64 dzieci.

W roku 1803 na wyspie utworzonej przez naturalne odnogi rzeki założono istniejący w części do dziś park hutniczy, nazwany wyspą Rehdanz'a.

W tym samym roku powstała ewangelicka szkoła przemysłowa. W roku 1821 według projektu znanego niemieckiego architekta Karla Friedricha von Schinkel'a wybudowano neoklasycystyczny kościół ewangelicki. Obok wiszącego mostu łańcuchowego zaprojektowanego i wykonanego w hucie przez mistrza Schottelius'a w roku 1827 jest on najważniejszym zabytkiem dzisiejszego miasta.

Znaczenie miejscowości wzrasta po uruchomieniu linii kolejowej z Opola do Tarnowskich Gór i wybudowaniu dworca kolejowego dla Ozimka w roku 1858.

Rzój huty determinuje wzrost liczby mieszkańców. Wynosiła ona w 1885 roku 148, w 1905 roku 180, a w 1925 roku już 1131 osób.

W latach dwudziestych XX wieku z inicjatywy ówczesnego dyrektora huty Treuheit'a wybudowano nowe osiedla robotnicze.

W roku 1925 w centrum osady odsłonięto pomnik poległych w I wojnie światowej, zniszczony w 1945 roku.

W 1929 roku połączono Hüttendorf, Schodnię i Antonimów w nową, odrębną jednostkę administracyjną.

W roku 1930 wydzielono z parafii Krasiejów odrębną parafię katolicką dla Ozimka, Schodni i Pustkowa, a w latach 1934/35 wybudowano dla niej na terenie Ozimka świątynię.

Po zakończeniu II wojny światowej nastąpił dalszy szybki rozwój miejscowości. W roku 1954 podniesiono miejscowość do rangi osiedla, a w roku 1962 nadano prawa miejskie. Powstały nowe osiedla mieszkaniowe, szkoły, szpital, wybudowano Zakładowy Dom Kultury. Następuje szybka rozbudowa huty, która staje się jednym z najważniejszych zakładów metalurgicznych w kraju.